

PIRÓS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XVII. évfolyam,
5081. szám
4 oldal,
20 bani
Szombat,
1961.
július 8.

Mielőbb fejezzük be az összes nyári mezőgazdasági munkákat

Július hat. A tornyai kollektivisták már befejezték az árpa és a buza aratását. Ezen a napon megkezdtek az árpa cseplését...

Arpával megrakott szekerek közelednek a falu szélén létesített széri felé. Néhány szekerről asztalra rakják a kékvetet, de túlnyomó többségük a cseplőgépek mellett áll meg. Ahogy egymás után érkeznek a szekerek úgy cséplik az arpat. Gyorsan fordulnak a szekerek, hogy fennakadás nélkül végezhessék a cséplést...

A nap aranyugorral bera-gyogják a tájat s a kellemes júliusi szél meg-megsimogatja a cséplőmunkások arcát. Ma nincs olyan hőség, mint az előző napokban volt. S ez különösen kedvez a cséplőgépeknek...

A gép egyenletes bugása be-tölti a határt, hirtül vízi a me-zén dolgozó embereknek, hogy megkezdődött a cséplés. Nagy esemény ez a szántó-vető em-berek számára, hiszen ilyenkor

A szérűn...

gyönyörködnek leginkább mun-kájuk gyümölcsében...

Boata Vasile cséplőfelelős ott áll a mérleg mellett és örö-mel nézi a zsákokba kerülő kö-vér árpaszemeket. Leméri a megtelt zsákokat, majd int az egyik kollektivistának, hogy fel-rakhatják a kocsi. A fiatal fiu néha-néha feltekint a cséplő-gépre, ahol apja, Boata Gheor-ghe dolgozik, mint etető. Elé-gedetten állapítja meg, hogy apja hozzájárulással adagolja a kékvetet, és ennek nyomán egyetlenesen bug a gép...

Déli tizenkét óra körül jár az idő. Nemsokára leáll a gép s ebedelnek a cséplőmunkások. Közben újabb szekerek érke-zik.

— Ezt még kicsépljük és az-tan ebedésünket tartunk — mondja az embereknek Boata Vasile.

Egymás után kerülnek a ké-vék a gépre, telnek a zsákok, majd a lemért gabonát Faragó Mihály a raktárba szállítja. A cséplőfelelős megadja a jelet az ebedésünkre. Kiszámít-ja a végzett munka eredményét és büszkén mondja a körülöt-te levőknek:

— Ötven mázsát csépltünk eddig, noha csak tíz óra körül kezdtük meg a munkát. Valamennyien elégedettek a teljesítménnyel...

Ebedelnek a cséplőmunkások. Sehol sem hiányzik a csirke-paprikás, amelyet gondos kollektivistáknak készítettek. Kisse pihennek, majd újból felbug a gép és folytatják a cséplést. Ma még szekerekről végzik a cséplést, de holnap már az asztalhoz huzatják a gépet...

A cséplési munkát zöme te-hát csak ezután kezdődik h. l.

Csépelik a búzát

(Telek András nagyvárjasi levelezőnk telefonjelentése.)

Tegnap reggel számos nagy-varjasi kollektivistát ott szor-goskodott a gazdaság szérűjén. Mindent alaposan előkészítet-tek a cséplési munkákat megkezdésére. Nyolc óra körül két cséplőgép állt be az aszta-gék közé. Megkezdődött a ma-gas terméshozamu buza cséplé-se a gazdaságban. Mind a két gép hibátlanul működött s így délelőtt tizenegy óráig, már mintegy száz mázsát kiesépel-tek.

A nagyvárjasi kollektív gaz-daság tagjai is arra törekse-nek, hogy mielőbb befejezzék a nyári mezőgazdasági munká-la-tokat.

Mikor kezdik meg a hordást?

Az újzsimándi kollektív gazdaságban lassu a munka üte-me. Július 4-ig a buza aratását 61 százaléban végezték el. Itt 63 kaszár, két arató-kötőgép és két arató-cséplő kombájn dolgozik. Újzsimándon sok a géphiba. A gazdaság vezető ta-nácsa, a szakemberek nem törekednek arra, hogy meggyorsít-sák a munkát. Nyugodtan, mindent sorjában — ez a jelsza-vuk. Nyári melysztást mindössze 20 hektáron végeztek, a hordást pedig csak az aratás befejezése után kezdik meg. Jobb munkaszervezéssel, a tagság mozgósításával sokkal ered-ményesebben dolgozhatnak. Tény, hogy a kürtösi géppá-lomás vezetőségének is nagyobb gondot kell fordítania arra, hogy biztosítsa a gépek jó működését. Az arató-cséplő kombájnoknál is sok az üzemenzavar. A traktorok éjjel nem végzik a nyári melysztást.

A gazdaság vezető tanácsának haladéktalanul intézked-nie kell, hogy megkezdjék az árpa majd a buza szérire hor-dását és a cséplést. Emeltesre méltó, hogy a magas termé-shozamu buzaafaja hektáronkénti átlaga 3.600 kiló. A helyi odvos buza idén 2.000 kiló hektáronkénti átlagot biztosít.

Hordják a gabonát

Rajonunk kollektív gazdasá-saiban gyors ütemben halad a kalászos gabona betakarítása. Az aratással párhuzamosan elő-készítik a szériüket és asztalga rakják a gabonát. Rajonunk több kollektív gazdaságában megkezdtek a szérire hordást.

A szemlái kollektív gazdasá-gban például 411 hektár föld ter-mését szállították szérire eddig. A pécskai Vasile Roait kollektív gazdaságban 359, a pécskai Petőfi Sándor kollektív gazda-ságban 170, a kürtösi 140, a kisliratosiban 120, az orczfalvi-ban 100, a vingaliban pedig 80 hektár földről hordták szérire a gabonát. A fent említett kollektív gazdaságok vezető tanácsai mindent elkövettek azért, hogy idejében szérire hordják a ga-bonát, mely által zökkenőmen-tesen végezhetik a cséplést. Megőstötték a tagságot, hogy szemvesztés nélkül magtárba kerüjön a kenyérgabona.

További szolgáltatási egységek nyílnak városunkban

Kisipari termelő-szövetkezetünk munkaközösségel felismerték felada-taikat a dolgozók közszükségleti cik-kekkel való mind-bőségesebb ellátá-sát illetően s ennek megvalósulása ál-lan gyarapítják

különböző részle-geik, szolgáltatási egységeik számát. Ez tapasztalható a Vremuri Noi kis-ipari termelőszövet-kezetnél is. A szö-vetkezet vezetősége ugyanis, a tagok sorából érkező ja-vaslátok alapján el-határozta és terve-be iktatta, hogy gya-py fonodát, szűcs-műhelyt és vulka-nizáló részleget nyit városunkban s ez-által is hozzájárul a város lakosságá-nak ipari cikkeivel történő bőségesebb ellátásához.

Véget ért „a legjobb minőségű kenyérért” folyó verseny harmadik szakasza

Befejeződött „a legjobb minőségű kenyér-ért” folyó országos verseny harmadik szakasza. A június 28-tól július 4-ig tartó időszakban a verseny résztvevői folytatták az 1 kilós és 2 ki-lós barna- és félféher kenyér, a félkilós és 2 kilós félféherkenyér előállítását. Ezenkívül kísér-lekpepen 49 különböző féle sütőipari terméket készítettek. Ipari méretheben 1 újfajta sütőipari terméket gyártottak.

Az újfajta sütemények között megemlíthet-jük az Olimpia kiflit, a vajjal és a tejjel ké-szített fonott kalácsot, a mákos és diós teker-cset, a szendvics-veknit, a turista-veknit, a fo-nottkalácsot, a diétás buzakenyér, a dobrud-zsai vanillás perecet, a teaperecet, stb. A ver-seny e szakaszában gyártott sütemények minő-ségileg jobbak az előző szakaszokban készült termékeknél. Az új süteményfajtákat a magas táptérték jellemzi, elsősorban azért, mert cuk-rot, vajot, tojást, tejet, diót, mákot, stb. tar-talmaznak.

Ebben a szakaszban kitüntek a Bánát, Plo-iesti tartományi, valamint a bukaresti csopor-tok az Olimpia kiflit, a vajjal és a tejjel ké-szített fonott kalácsot, a mákos és diós teker-cset, a szendvics-veknit, a turista-veknit, a fo-nottkalácsot, a diétás buzakenyér, a dobrud-zsai vanillás perecet, a teaperecet, stb. A ver-seny e szakaszában gyártott sütemények minő-ségileg jobbak az előző szakaszokban készült termékeknél. Az új süteményfajtákat a magas táptérték jellemzi, elsősorban azért, mert cuk-rot, vajot, tojást, tejet, diót, mákot, stb. tar-talmaznak.

Jó eredményeket értek el a verseny Bánát tartományi résztvevői az agyagkemencékben sü-tött 2 kilós fehér kenyérrel és a Kolozsvár tar-tományi csoport a gépi kemencében süített fél-kilós fehér kenyérrel.

Kitüntek a Suceava és Maros Magyar Au-tonom tartományi háziasszonyok is a fehér és félféher kenyér sütésében.

A mérnökökből és technikusokból, gazdasá-gi vezetőkől és nomatörökből álló kollektívák továbbra is figyelemmel kísérték a gyártási el-járásokat, feljegyezték a sütési recepteket és eljárásokat, a versenyzők által felhasznált nyersanyag- és segédanyag-mennyiségeket, a munkaszervezési módszereket.

Akácsek az előző szakaszokban, folyta-tódott a vélemény kutatás a fogyasztók köré-ben. A fogyasztók nagy érdeklődést mutatnak a versenyzők termékei iránt. A versenykenyér fogyasztó étkedők vendégeinek 60 százaléka kiválóan, 34 százaléka jóan és 6 százaléka kielégítően minősítette a barnakenyér, a félféher kenyér minőségét. A fehér kenyérnél a megkérdezett fogyasztók 66 százaléka kiváló-nak, 25 százaléka jóan és 9 százaléka kielégi-tőnek tekintette a minőséget.

A verseny utolsó szakasza július 8-án kezdődik.

Az Electrometal helyiipari vállalatban:

★ A kettős és hármas részle-gen a lekapcsolások és a nagy túlterhelés elkerülése végett a héten üzembe helyeztek két elektromos kondenzátortelepet.

★ A vállalat költségei e mun-kálathoz alig haladták meg a 9000 lejt, viszont az előre kiszá-mított évi megtakarítás körül-beli 189000 lejt lesz.

★ A kettős részlegen a nehéz fizikai munka megszüntetése végett és a szállítási gyors ütem-ben való elvégzéséért felszerel-tek egy tengelygépes daru-hidat. Ez az emelőgép a reá-költött 5.500 lejt egy év alatt csaknem háromszorosán téríti meg.

★ Az egyes részlegen a bádo-gosműhely részére kisméretű elek-tromos kemencét szerkesztettek a forrasztások melegezésére.

★ A zománcozást eddig csak külső segítséggel tudták megol-dani. Ma viszont, amikor saját gyártmányú kemencéjük van, más üzemeknek is segítenek.

Ipari vállalatunk túlszárnyalták tervüket

Két új termék gyártását kezdték meg

Már az év elején megalaki-tották a minőségi brigádokat a Bernáth Andor gépjármű köz-pont 2-es számú részlegén. A brigád, Molnár János vezetésé-be júniusi tervét 122 százalé-kban teljesítette. Jöminőségű munkával Sebestyén Imre, Stír Péter, Groza Ioan és Libus La.

Lapunk harmadik oldalán

★ A szovjet kormány jegyzé-ke az USA-kormányához
★ A Francia KP KB Politiká-jának nyilatkozata

150.000 kilométer főjavítás nélkül

A városi közlekedés közötti közlekedési részlegének dolgo-zói szintén túlszárnyalták elő-irányzataikat. Tervüknél átlag-ban 3-4 százalékkal teljesítet-tek többet. Odaadó munkájuk-kal, lelkiismeretességükkel a részleg dolgozói közül külön-ben kitűnt Orolan Zola jegy-kező, valamint Costas Gheor-ghe társasgépkocsivezető, Tor-nea Teodor és Gubman Imre személygépkocsivezetők. E két utóból 150.000 kilométer utat tett meg járművel főjavítás nélkül.

Elynyerték az élenjáró brigád címet

A Közlekedési Tröszt cuk-rásza egyégesében 5 IMSz bri-gád dolgozik. A brigádok jól működnek és az elmúlt hónap-ban egyetlen panasz sem volt ellenük. Mind az öt brigád tagjai célul tűzték ki, hogy el-adási előirányzatukat túl-szárnyalják, a munkahelyet a legnagyobb rendben és tiszta-ságban tartják, valamint gyors és pontos kiszolgálást végez-nek. A brigádok szocialista ver-senyt kezdeményeztek. A leg-szebb eredményt az elmúlt hó-napban a Republici cukrászdá-ban működő IMSz brigád érte el. Eladási tervüket 108,87 szá-zalékban teljesítették, ál-lan-dóan tisztán tartották a mun-kahelyet és az egészségügyi kö-vetelményeknek megfelelően tárolták a termékeket. Teljesít-ményükkel elnyerték az élen-járó címet. Bár a maroknyi munkaközösség minden tagja megérdemli a dícséretet, mégis a legjobbak közé fűzöttük Adriana brigádfőlelőst, Bota Floricát, Cloră Mariát és Hans Barbarat sorolhatjuk, akik lelkiismeretes, szorgalmas mun-kájukkal kivívták a fogyasztók elismerését.

A többi brigádból szép megvalósításokat értek el Si-rian Florica, Bulboacă Maria, Fruja Lucia és mások.

Az ifjak ezúttal is bebizo-nyították, hogy minden mun-kából példaadón akarják ki-venni részüket.

Főjavítások a November 7 gyárban

Mint már az évek során any-nyszor, idén is június 14-én el-halkult a November 7 gyár szerszám-gépkészítő részle-gének, megtorpanak a szinte örökös mozgó szalvák. S még azon a napon megkezdődött az előirányzott évi nagyjavítás. Megjelentek a központi műhely munkásai, akik a javítást vég-zik. Nagyon fontos, felelősségtel-jes teendő vár rájuk. Főként az általuk végzett munka minőségé-től függ az indulás utáni termé-lés menete.

Rövid idő telt el a leállás óta — mondja Serban Gheorghe elv-társ, a szerszám-gépkészítő részle-g vezető mérnöke —, de megállapíthatjuk, hogy a három javító brigád ki-tűnő eredményeket ért el. Nem-csak teljesítette az előirányza-tot, hanem számos munkálatnál túl is haladta azt.

Igy például a levegősűrítő ja-vítását már 80 százaléban el-végezték és minden bizonyjal-ot nappal határidő előtt telje-sen elkészülnek a munkával. A gépezeteket 50 százalékát is ki-cserélték már.

A szakosok hőség és hangos sis-tergés helyett most kellemes, hü-vös levegő fogadja a időtagot a finomító készülékek csarnokában is. Itt-ott kalapácsolás hangzik. Szorgalmasan dolgozik a réz-művesek brigádja,ők is arra tö-rekszenek, hogy időben elvége-zzék a készülékek ellenőrzését.

Amikor arról érdeklődünk Serban Gheorghe mérnök elv-társától, hogy a javítási munká-latok folyamán nem alkalmaz-nak-e valami újítást, esszerűsítést, elmosolyodik, majd lelke-sedéssel meséli — „Az újítás alkalmazása nagyjavítás ide-jén már szinte hagyománnyá vált üzemünkben. Így természe-tesen idén is hűek maradtunk e hagyományhoz. Az erjesztő-kádoknál már előzőleg kísérle-tesztünk a folytatódó erjeszté-si módszer bevezetésével. Az eljárás alkalmasságát bizonyít-tya tehát elhatároztuk kiterjesztését az összes kádakra. A nagyjavítás folyamán elvége-zték a szükséges csövek, vezeté-kek felszerelését s így az újra-tulást követően lehetséges nyíltak a folyamatos erjesztés általános alkalmazására.

A javítást időszak meghe-he-tősen hosszú. Terv szerint au-gusztus 13-án kezdődik újra a munka a részlegen, azonban amint az eddig elért eredmé-nyek mutatják, öt-hat nappal hamarabb sor kerülhet a pró-bajáratásra s ennek folytán a termelési munka kezdetére is.

Hegedűs István, levelező

Földrendésbiztos épületek

Tadzsik szakértők kidol-gozták egy többemeletes föld-rendésbiztos lakóház tervét. A háztömb vasbetonból va-ló előregyártott vázból és fém szálakkal szilárdított könnyű fal- és plafon leme-zekből készült. Az új típusu ház sulya fele annyi lesz, mint egy téglából emelt épü-let és nagy szeizmikus igény-bevételnek is ellenáll.

A háztömbök építése telje-sen ipari méretekben folyik. Nyolc munkás 40 nap alatt képes egy 34 lakásból álló ilyen házat összezerelni.

Ilyen módszerrel készült három emeletes lakóházne-gyedek építenek fel Nurekben, ott, ahol középázsia legna-gyobb vízierőműve épül. Ez

a vidék ugyanis kilencedik fokú szeizmikus terület, vagyis olyan terület, ahol a föld-rengések a kilencedik erőssé-gi fokot is elérlik.

Dagesztáni építők értékes kezdeményezése

Az Észak-kaukázusi Dagesz-tán hegysegeiben eredő Szu-lak folyó menti Csirjurtovo vízierőmű építők elhatározták, hogy az erőmű építési munkálatai során megtakarí-tott anyagi eszközökből még egy kisebb vízierőművet — egy „szatellit erőművet” — építenek a Szulak folyón, 8.400 kilowatt teljesítménnyel.

Az automata erőmű részé-re nem építenek külön épülete-keket, sem gyűjtő medencét. A

„leány” vízierőművet a fő erőmű csatornájának elá-ga-zásánál letelepült vízesség üze-melteli mész.

A vízierőmű építéséhez szük-séges fömmennyiséget a da-gesztáni ASZSZK pionírjai gyűjtik össze. Az erőmű egész-ében teljes kapacitással mű-ködik majd, mivel nem függ a folyó vízhozamának inga-dozásától. A vízierőmű 80 millió kilowattóra villamos-energiát szállít majd évente a Kaukázus ipara számára.

A Csirjurtovo fő vízierőmű még ebben az évben megke-zdi működését, a „szatellit” ví-zierőmű pedig a jövő évben.

Litván mezőgazdasági gépek

Litvánában hét gyár és számos nagy mezőgazdasági gépgyártó részleg épül. Az új vállalatokban tömörítik egyes bonyolult, a Balti Köztársá-ságok talaj- és éghajlati vi-szonyainak megfelelő mező-gazdasági gépek gyártását. Egy saját mezőgazdasági gépgyártó ipar megteremtését Litvánában a köztársaság agratechnikájának jellegze-tességei — a talaj nagymér-vű nedvességi foka, egyenet-lensége, nagy kiterjedésű kö-ves részek — tették szükség-essé. Mindezek elvileg új szerkezeti mezőgazdasági esz-közöket követelnek meg.

Az új mezőgazdasági gépek tervezésével az Országos ter-vező iroda száz mezőgazdasá-gi gépészeti és villamosági szakembere foglalkozik. A tervezőknek sikerült a Szov-

jetunióban első ízben olyan gépeket szerkeszteni, melyek képesek a földterületeknek a következő való megművtetésé-re, a zöltség, és fözelekfele-nek köves talajon való elveté-sére. Gépet szerkesztettek a frissen kaszált földek dús vi-tamin-tartalmu liszté több feldolgozására, valamint töb-b a talajjavítási munkálatok-nál használatos szerkezeteket készítettek.

Jelenleg a Litván SzSZK-ban több, mint 50 különböző típusú mezőgazdasági gépet és felszerelést gyártanak.

A cementipar óriása

A Szovjetunióban tervbe vették egy több, mint 206 méter hosszú és 7 méter át-mérőjű forgó cementgyártó kemence építését.

A világ szakmérőlnek még sohasem látkoztek olyan bo-nyolult technikai problémák-ba, mint amilyeneket a ce-mentipar ezen óriásának megtervezésével és megépíté-sével megbízott szovjet szak-embereknek kell megoldá-niuk.

A szakértők véleménye sze-rint a kemence 3000 tonna cementet állít majd elő na-ponta, ami évi 1 millió tonna termelésnek felel meg. Az óriáskemence működését telje-sen automatikusan berende-zések és a legkorszerűbb szá-mítógépek irányítják.

Az Ordzonikidze bányász-üdülő Szocsiban.

Bírálati cikkeink nyomán...

Jelszavuk: Kiváló minőséget

Lapunk június 18. számában megjelent az „Eso után köpönyeg” című cikk, amelyben bíráltuk a Libertatea cipőgyár munkaközösségének tevékenységét. Ugyanis a gyár vezetője 1580 pár 2202-es modellű gyermekcipőt kapott vissza ki-javítás céljából a bukaresti marosvásárhelyi és pitești ICRTI kereskedelmi vállalatok-tól. Kivétel nélkül miatti elfo-gadhatatlanok voltak.

A cikk megjelenése után szer-kesztőségünk levelet kapott a Libertatea vállalat vezetőjétől. A levél írói rámutattak ar-ra, hogy a bírálat helytálló volt s jelentős mértékben segítette őket a minőség megjavítását ki-fejezt munkában. A bírálati cikket feldolgozó a gyárban és haladéktalanul intézkedtek a hibák kiküszöbölését illetően. Leváltották a minőségi ellen-őrt. Helyébe nagyban szaktu-dással rendelkező munkást ne-veztek ki. Emellett nagy figye-lmet fordítottak a láncszéri mi-nőségi ellenőrzés módszerének alkalmazására, illetve kiterjesztésére is.

Hogyan dolgoznak most a gyár munkásai? Milyen ered-mények mutatkoznak az intéz-kedések után? Ezt szeretnénk volna megtudni, ezért látogat-tunk el ismét a gyár cipőcseré-szére.

Június második felében két héti szünetet a termelés. A különböző gépeken, felszereléseken elvégzett a nagyjavítá-sokat, takarítottak, festettek. Július 1-én új erővel folytatták a munkát. A technológiai fo-

lyamatot teljesen átszervezték. Attértek a magasszaru gyer-mekecipő gyártására. Mi még nem is gondolunk a tére, azon-ban itt már készülnek rá.

A részleg vezető mérnöke, a minőségi ellenőr és az ősz-szes munkások arra törekse-nek, hogy a minőség kifogástá-lan legyen. Minden erejüket és tudásukat latba vetik annak érdekében, hogy becsüllettel eleget tegyenek a minőségi kö-vetelményeknek, kiközösüljék a hírnevükön esett csorbát.

Paohita Nicolae elvtárs, a ci-pőcserézés vezetőmérnöke el-mondta, hogy már megkezdtek a minőségi ellenőrző brigádok utájszervezését. Ez az átszerve-zés szűkszerű, ugyanis a technológiai folyamat megvál-tozásával számos dolgozó más gép mellé került, más gyártási műveletet végez. Az új ellen-őrző brigádok megszervezésénél nem tesztük szem elől azt sem, hogy felelősöknek most is a legjobb, legrészkettebb munkásokat nevezzük ki. Min-den brigádfelölös kötelessége pontosan vezetni az ellenőrző fi-zetést, amelyben feltüntetjük: ki kapott, illetve ki adott visz-sza cipőt javításra. Újra elké-sztik a grafikonokat is, ame-lyekre — a fiútelek alapján — rávezetik a brigádok eredmé-nyeit. Filó József brigádos már hozzá is kezdett a grafikonok megrajzolásához.

Abban — hogy a multkor 1580 pár cipő selestesen került ki a gyárból — nagy része volt Boros Gyula minőségi ellenőr figyelmességének is. Boros

János, az új ellenőr sokkal na-gyobb figyelemmel dolgozik. Láttuk, hogy Török Antal, a másik minőségi ellenőr gyors, szakértő mozdulatokkal vizsgálja a hozzá érkezett cipő-keket. Figyelmes, éber szeme egyetlen hibát sem hagy észre-vétlenül. Annak ellenére, hogy a munkások alkalmazták a láncszéri minőségi ellenőrzés módszerét és sok hibát már a gyártási folyamatban kijavíta-nak, mégis akadnak olyan ci-pők, amelyeket a minőségi el-lenőr kénytelen visszadni.

— Csak azt a cipőt adjuk át a megrendelőnek, amely min-den szempontból — kidolgozás, külső kivitelezés, stb. — telje-sen megfelel az előírt követel-ményeknek, — mondta Török Antal elvtárs.

Látogatásunk során azt ta-pasztaltuk, hogy mind a gyár dolgozói, mind pedig a gyár vezetője meglehetősen bírála-tunkat és valamennyien arra törekse-nek, hogy ezentul olyan táviratokat kapjanak, amelyek dicsőrege szólnak az itt készü-lő termékekről. Reméljük, tö-rekvésük valóra válik, hisz nemcsak a vásárlók szeretik a szép cipőket, hanem azok is, akik készítik.

M. K.

Fejlődik a temesvári Tehnolemn gyár

A temesvári Tehnolemn gyár-ban megkezdődött a munka a korszerű berendezéssel felszerelt új üzemszarnokban. Az új üzemszarnok révén a gyár évi termelőkapacitása 2000 butorgar-nitúrával növekedett. Egyidejű-leg javult a gyártási folyamat is, ami lehetővé teszi a munka-termelékenység növekedését.

Az új csarnok építése beleil-leszkedik a Tehnolemn gyár fej-lesztési tervébe. Ugyanebben a gyárban az utóbbi időben hő-erőműközpont épült, valamint külön berendezés a vállalat ipa-ri vízzel történő ellátására.

Előadás a Nyári Színházban

A Bánát-tartományi Szak-szervezeti Tanács széleskörű tapasztalatcserét rendez váro-sunkban a műkedvelő művészi együttesek között. E tapaszta-latcseré keretében tartományi székhelyünk legjobb műkedvelő művészi együttesei mutatják be műsorukat Aradon, vasárnap, július 9-én délután fél 8 óra-ko a Nyári Színházban.

Jegyek elővételben az üze-mek, vállalatok és intézmények szakszervezeti bizottságánál, az előadás előtt pedig a Nyári Színház pénztáránál kaphatók.

A kürtösi kollektív gazda-ság tagjai szorgalmasan dol-goznak, hogy minél szebb ter-mést takarítsanak be. A ker-tészetben legjobb tudásuk szer-int gondozzák a koraí para-dicsomot. Ebben a munkában jelentős segítséget nyújt a gazdaságban tevékenykedő gyakorlati mérnök is.

Képünkön a kollektív gaz-daság tagjai szedik a koraí paradicsomot, ígyekve azon, hogy jó minőségű árut érte-kesítsenek.

Sportklubok Sportklubok

Balázs Jolán kitűnő formában

A helsinki olimpiai stadionban 20.000 néző előtt megkezdődtek Finnország nemzetközi atlétikai játéka, amelyen szovjet, ame-rikai, román, olasz, francia, In-diai, új-zélandi, lengyel, nége-riai, angolai, stb. atléták vesz-nek részt. További eredmények: 100 m: Szerafin Antao (Kenya) 10,6 mp (az előfutamban 10,4), 110 gát: Valentin Csicszjakov (Szovjetunió) 14,3 mp; 400 m: Brightwell (Anglia) 46,6 mp; 800 m: Peter Snell (Új-Zéland) 1 p 47,7 mp; sulydobás: Sylves-ter (USA) 18,26; gerely: Kul-csár (Magyar NK) 76,19 m; magasugrás: Bobby Avant (USA) 2,10 m.

don Pirie (Anglia) és Hoskin-pure (Finnország) előtt. A len-gyel Jozeph Schmidt, a hár-masugrás világajnoka, távolug-rásban indult és 7,66 m ered-ménnyel győzött a finn Valka-ma előtt. További eredmények: 100 m: Szerafin Antao (Kenya) 10,6 mp (az előfutamban 10,4), 110 gát: Valentin Csicszjakov (Szovjetunió) 14,3 mp; 400 m: Brightwell (Anglia) 46,6 mp; 800 m: Peter Snell (Új-Zéland) 1 p 47,7 mp; sulydobás: Sylves-ter (USA) 18,26; gerely: Kul-csár (Magyar NK) 76,19 m; magasugrás: Bobby Avant (USA) 2,10 m.

Hétvégi sportműsor

SZOMBATON este fél 8 órai kezdettel a Nyári Színházban érdekes ökölvívó mérkőzésben lesz részük a sportág rajongói-nak. Az aradi Strungul fiatal ökölvívó szakosztálya ezúttal a Resicall MTE legjobbjait látja vendégül barátságos mérkőzé-sen.

VASARNAP este 7 órai kez-dettel a városligeti sportuszó-dában az aradi közlemez csapat a Bukaresti Silitinával mérli ősz-

sze erejét. A néhány hetes szü-net után az ICA vízilabda csap-atának szurkolói nagy érde-keldéssel várják csapatuk bajno-ki mérkőzését. Ellenfelük, a Bukaresti Silitina igen jó képes-ségű csapat, hiszen néhány utánpótlás válogatottban sze-replő játékos is tagja az együt-tesnek. Győzelem esetén az ICA fölzárkózhat a bajnoki táblázat középső részére.

Külföldi könnyűzene-együttesek vendégszerepelnek hazánkban

Az utóbbi napokban a magyarországi Horváth Sándor és a csehszlovákiai Prohaska könnyűzene-együttes vendégszerepel országunkban.

A magyar zenekar Horváth Sándor vezetésével eddig két hangversenyt adott a fővárosi 2s August nyári színházban. A vendég-művészek tovább folytatják turnéjukat és számos előadást tartanak több, mint 20 helységben, közöttük Bu-szában, Pocsaniban, Piatra Neamton, Békáson, Brailán, Ga-lacian és a Prahova völgyében.

A Prohaska zenekar Lugoson kezdte meg vendégszereplé-sét, majd Aradon, Temesváron, Nagyváradon és Kolozsváron tartott előadásokat. A zenekar a jövő hét folyamán a fővá-rosha érkezik, ahol két hangversenyt ad.

(Agerpres)

A Készruha-gyár 6-os szá-mú részlegén dolgozik Petri-ca Eudochia IMSz-tag. Szor-galmas munká-val, az elmúlt hónapban 108 százalékos tel-jesítette elő-írányszámát és 97,34 százalékos minőségi muta-tószámot ért el. Termelési sike-rei mellett, részt vesz a hazafias munkabrigád tevékenységé-ben.

Megállja helyét

Hatalmas gyár a December 30 textiltüzem. Több-ezer munkás dolgozik itt. Sokan nem is is-merik egymást. Azonban Vechui Getat, ha személyesen nem is, de névről szinte mindenki is-meri. Különösen a fiatalok. Ezt a nagy népszerűsége annak köszönheti, hogy tevékenyen ki-vette részét a kulturmunkából. Majdnem öt éven keresztül egyik legtevékenyebb tagja volt az üzem sok sikert aratott tánccsoportjának.

1955-ben került Aradra. Még sohasem járt ezen a vidéken. A moldvai Botosaniban végezte a két éves textiltüpi szakisko-lát és mivel itt szükség volt szakképzett munkásokra, ide jött dolgozni. Rövid idő alatt megszerezte a hatalmas gyárat. Megszerezte a gépeket, amelyeket egyetlen mozdulatra engedél-mes segítői társai váltak.

Alig telt el néhány hét s a 16 éves lány már négy szövőgépen dolgozott. És megálta a helyét! S nem csupán a termelésben, hanem a kulturmunkában is.

Fiatal volt, szerette a táncot, a vidámságot és mindezt meg-alálta a kulturmunkában. Pár hónap elteltével már ott volt a próbákban.

Milyen régen volt ez! Azóta már hat esztendő telt el. A fiatal szövőnő rövidesen a III-IV-es szövőde B váltásának egyik legjobb dolgozójává, élünkös-nővé vált.

Tavaly elnyerte a váltás leg-jobb szövőnője megtisztelő ci-mét és ebben az évben 5 is bekapcsolódott a szakma leg-jobbja cím elnyeréséért szerve-

zett versenybe. Bizik abban, hogy most is jó eredményeket ér el. S hogy sikerülni fog neki, azt a kitűnő termelési eredmé-nyel is bizonyítja. Majusban 109 százalékos teljesítette ha-vi tervelőírányszámát, míg június 24-ig 102,5 százalékos tervtelje-sítést ért el. Nagy gondot for-dít az általa készített anyagok minőségére is. 97-98 százalékos minőségi mutatószámot való-sított meg.

Néhány hónapja történt, hogy a 6-os számú termelési brigád-ból — ahol addig dolgozott — át-helyezték a 3-as számú brigád-hoz, amelynek tagjai igen gyenge termelési eredményeket értek el. Órá biaták a brigád vezetőjét. Kísé megijedt a fe-lelősségtől, de végül is sikerült megbirkóznia a nehézségekkel. Gherghen Ioan kommunista mester segítségével. Mióta ő a felelős a brigád hónapról-hó-napra rendszeresen teljesíti ha-vi tervelőírányszámát.

Az IMSz szervezet munká-tól is tevékenyen kivesszi ré-szét. Még 1954-ben a textil-taniskolában felvették az IMSz tagok sorába. Azóta panasz nem volt rá. Társai megbecsü-lésük jeleitől bevalasztották a szövőde IMSz szervezetének ve-zetőjébe. Kulturfelelős is. De nem hallgathatjuk el, hogy mi-csa férjhez ment — s ennek már közel öt hónapja — bizony elhanyagolja a táncsportot, nem jár rendszeresen a próbák-ra. Pedig a férje is tagja a táncsoportnak. Talán arra gon-

HIRDETMÉNYEK

Rádióműsor

Szombat, július 8.

BUKAREST I. 5.10 Falurádió. 5.40 Könyvzene. 6.30 Dalok. 7.30 Orvosi tanácsadó. 7.45 VI-dáman köszönt a pionir. 8.30 Szimfonikus hangverseny. 9.15 A román nép és a nemzeti ki-sebbségek zenéjéből. 11.03 A mongol zene hete. 11.20 Opera-aiók. 12.20 Sportalbum. 12.30 Déli hangverseny. 14.00 Erdélyi népi zene. 15.10 Szvit Prokof-jev „Hamupipke” című balett-jéből. 16.15 Itt Moszkva beszél! 16.45 Maria Lătrețu énekel. 17.15 Elly Roman szerzeményéből. 17.35 A Fegyveres Erők Mi-nisztériuma énekkarának mű-sora. 17.50 A tudomány a haza szolgálatában. 18.00 Szórakozta-tó hangverseny az üdülőknek. 19.05 Levelek az országból. 19.15 Nagy operabetések — Mark Reizen. 19.40 Táncczene. 20.30 Mi újság a könyvesboltok-ban. 20.40 Részletek Friml „Ro-se-Marie” című operettjéből. 21.30 Rádióriport a „Mao Ce-tung” üzem műkedvelői művé-

szével. 22.30 Táncczene. 23.14: Bartók Béla I. Szvitje. BUKAREST II. 12.00 Hírek. 12.10 Keringők. 12.30 Román népzene. 13.15 Déli hangver-seny. 14.03 Könyvzene. 14.30 Zenészerzőink műveiből. 15.00 Szovjet zenészerzők feldolgozá-sából. 15.30 Operett-muzsika. 16.30 Keringők. 17.00 Kíván-sághangverseny. 17.30 A ripor-ter jegyzetfűzetéből. 17.35 Új népzene felvételeinkből. 18.27 Oszajkovszkij mű. 19.30 Nemzet-közi kérdések. 19.40 Műkedvelő együttesek esztrád műsora. 20.20 Jólétszokat gyerekek. 20.30 Táncczene. 21.45 Művész-album. 22.00 Táncczene. 22.30 Schu-mann mű. 23.00 Hírek. 23.15 Táncczene.

KOLOZSVAR. 6.00—7.00 (ro-mán és magyar nyelven): Ri-port: Milliomas kollektivisták tapasztalataiból. Reggeli zene. 10.15 Jólétsz. Falusi levelezőink ri-ják. 15.30—16.30 (román nyel-ven): Hírszolgálat. Rádióriport: A tartományi autójavító válla-latnál. Bemutatjuk a kolozsvá-ri Politechnikai Intézetet.

A MOZIKÉRD

DÓZSA GYÖRGY filmszín-ház: Ker Ogil. N. BALCES-CU filmszínház: A repülőgép 9-kor indul. HERBAK JANOS filmszínház: A Peri-utca. I. L. CARAGIALE film-színház: Elvira levele. IFJUSA-GI filmszínház: Az elvesztett fénykép. PROGRESUL film-színház (Ujrad): Darlece. SO-LIDARITATEA filmszínház (Gáj): Sikoly az utcán. MAK-SZIM GORKIJ filmszínház (Mi-kelaka): Fiatal házask mesé-je. ILIE PINTILIE filmszínház Mosóczi-telep): Torrore. TEBA üzemi filmszínház: Szokatlan mérkőzés.

Milyen idő várható?

Várható időjárás szombaton, július 8-án: gyenge dél-nyugati szél változó felhőzet. Hőmér-sékleti értékek nappal 23—26. éjjeli 8—14 fok között. A követ-kező napokban lassu felmelege-rés várható.

Mesterek szava a minőségről

Mindenki tudja, hogy pár-tunk III. kongresszusa — a többi között — feladatként tűzte ki nehéziparunk, illetve a gépgyártóipar további gyors ütemben való fejlődését és a termékek minőségének állandó javítását. E téren ér-tékes eredményeket értek el. Ezen eredmények elérésé-ben egyik igen fontos ténye-ző a mesterek munkája. A mester, a legközvetlenebb műszaki vezető, aki irányítja és ellenőrzi a munkafolyamat minden kis és nagy művele-tét, foglalkozik az emberek-kei, kezében tartja a munka-termelékenység növelésére, az önköltség csökkentésére és a termékek minőségének ja-vítására irányuló tevékeny-ség szálait. Ő szervezi meg az egész munka menetét, a mun-kaidőt a legzadadasságban osztja be, éberen őrködi, hogy a tervet ütemesen telje-sítsék. Munkája ott lüktet a termelés ütemében, közös nevezőre hozza az itt uralkodó összes tényezőket.

De hadd mondja el ő — a mester — személyesen, ho-gyan végzi feladatát. Ezúttal a Dimitrov II. részlegének műhelyeit kerestük fel.

Nicolescu Mirocea elvtárs: — A személyi vagyonokat elő-készítő osztály mestere va-gyok már jó pár éve, de még egyszer sem fordult elő, hogy a tervet ne teljesítettük vol-na.

Ez évben, amikor pártunk Bizottságának megjelentek, fi-gyelmessen tanulmányoztam a reánk vonatkozó fejeze-tet, termelési értekezleten aprólékosan ismerttettem a célkitűzéseket. Ugyancsak ott javasoltam, hogy a jelmon-datunk a jövőben az legyen: „Minden dolgozó a saját munkájának első minőségi ellenőre legyen”. Kis munka-közösségünk örömmel fogad-ta e javaslatot és azóta meg-inkább lelkiismereti kérdés-nek tartjuk azt és igyekszünk ennek megfelelően dolgozni.

Minden negyedév végén, a termelés minőségi ellenőrével átnézzük minden szerzsmót, sablont és készüléket. Kija-vítjuk a vetemedéseket és ki-cseréljük a kopott alkatré-szeket újakkal, mert ezek bi-ztosítják továbbra is a munka jó minőségét.

Akadályaik is vannak, de igyekszünk legyőzni őket. Nem panaszkodni akarok, a-mikor az Otetul lemezhen-gerművet hibáztattam, de szeret-ném ha kiküszöbölnek a ná-luk tapasztalható műszaki hibákat. Azt ott hengerelt két milliméteres lemezek ugyanis a rozsmínőségük, sprókés s ezért igen gyakran megped-

nek a haljtásoknál. E hibák kijavítása anyag- és időveszté-séget jelent. Remélem, hogy megszűnik a bírálatot és a jövőben nem fognak rossz-minőségű lemezt küldeni.

Chirilás Gheorghe elvtárs: — A szerede, illetve a for-gószámla műhely mestere vagyok. A szocialista verseny felhívásában első pontként a minőség állandó javítását tűztük ki. Ugyanakkor azt is megvitattuk, hogy aki jó szakembernek tartja magát, az csakis jóminőségű munkát visz a műszaki ellenőrhöz. El-mondhatjuk, hogy minden dolgozó — a legöregebbtől a legfiatalabbig — teljes tudá-sával harcol ennek a célkitű-zésnek a megvalósításért. Megalakítottuk az „Ilie Pin-tilie” ifjúsági minőségi bri-gádát, amelynek tagjai Szer-keres Györggyel az élen részt vesz a műszaki továbbképző tanfolyamon és ez munkájuk minőségén meg is látszik.

Nagy és hasznos segítséget kapok a műhelyben dolgozó kommunista részéről, akik hozzájárulnak és állandóan fog-lalkoznak a fiatalok nevelé-sével.

Igná Stefan mérnök elv-társ:

szoljuk, illetve nikkelezük és krómozzuk.

Igyekszem odaadással és felelősséggel vezetni a rámbízott műhelyt, állandóan szem előtt tartom a párt és kormányhatározata-kat. Így nem is került ki in-nen rossz minőségű alkat-részt egy sem.

Ennek ellenére, vannak még hiányosságok is. A nemrég befejezett na-gyobbik új krómfürdő nem tudjuk használni, mivel nincs preparált króm sónk, bár es a vegyszer igen olcsó. Ha a beszerzési osztály jobban tö-rődne a dolgalgal, el tudnánk kerülni, hogy más üzemekbe vigyük a nagyobb darabokat fűrésztelni.

Ezúttal is javasolom, hogy az üzem vezetősége szerve-zen egy vagy több tapaszta-latcserét olyan üzemekkel és gyárakkal, ahol a nikkel és krómfürdősek tökéletesek, jóminőségű és megfelelinek minden műszaki igénynek.

A fentiekben minden mes-ter határozottan kijelentette, hogy ezután még jobban, még bővebben foglalkozik a mun-ka minőségének tökéletesíté-sével. Ugyanakkor vállalták, hogy a részleg vágyainál csakis jóminőségű króm és görölűnek ki, amelyekkel külföldön sem fognak szé-gyent vallani.

Tóth Sándor

ERRÓL-ARRÓL

A pécskai régészeti ásatások

Népi demokratikus rendszerünk megkülönböztetett figyelemmel fordít a régészeti kutatások kiszélesítésére. A szak-közlemények mellett a rádió és a napi sajtó is mind több és több hírt közöl az ország különböző részén folyó régészeti ásatások eredményeiről.

Ezek sorában meg kell emlékeznünk az RNK Akadémiája által kezdeményezett Arad környéki ásatásokról is. Junius elején Horáti Crisan, a kolozsvári Történelmi Intézet tudományos kutatójának vezetésével, az Aradi Tartományi Múzeum szakemberének közreműködésével munkaterepet nyitottak a Pécska melletti Rovine község határában elhelyezkedő „Nagysánc”-on. A munkálatokban részt vesz a Babes-Bolyai egyetem történelmi karának kiküldöttje, valamint a kolozsvári Orvostudományi és Gyógyászati Intézet antropológusa is.

Ezredkekkel ezelőtt ezt a „Nagysánc”-nak nevezett emelkedést a Maros egyik ága ölelte körül. Az így védetté vált területet hosszú időken keresztül — a bronzkoraktól egészen a középkor kezdetéig — települési helyül használták az e vidéken élt különböző népfajok.

A múlt század végétől kezdve több ízben is végeztek itt ásatásokat a régészeti kutatók. A legutolsó ásatásra az elmúlt év őszén került sor. A mostani ku-

tatómunka célja éppen ennek a tavaly megkezdett munkálatnak a folytatása, az eddigi eredmények összegezése és tudományos feldolgozása. Elsősorban a dak lakosság életkörülményeivel, anyagi kultúrájával kapcsolatos adatokat követik nagy figyelemmel.

Az ásatások során, a legfelső földrétegekben, mintegy félméter mélységben, XII. századból temetőt találtak szemlencséből másfél század emberi csontvázait ásták ki. A sírokban talált tárgyi leletek általában szegényesek. Mindössze néhány sírban bukkantak gyűrűkre, hajdíszekre, gyöngyökre és néhány pénzérmére. Ez utóbbi leletek érdekessége abban rejlik, hogy azokat a halottak sírjában találták.

A temető alatt fekvő középső rétegben, mintegy másfél méter mélységben dak települési nyomokra bukkantak, melyek az időszámításunk előtti és utáni első századból származnak. A felástott területen több lakás alapzatának maradványait kerestek napvilágra. A megállapítások szerint ezt a területet azonosítani lehet Ziridava dak várossal, amelyről az időszámításunk utáni második században élt Claudius Ptolemaeus görög földrajztudós is említést tesz munkájában.

A munkaterep vezetőjének, H. Crisanak az a feltevése, hogy ezt a települést a szarmata népfajhoz tartozó jazig népvándorló törzsek hódításával szemlítették meg. E törzsek az időszámításunk utáni második-harmadik században a Tisza sátságán telepedtek le, majd rövid időn belül elárasztották az innen keletre fekvő területeket is.

Egy legelső, harmadik rétegben — mintegy 4 méter mélységben — az időszámításunk előtti második évezredből származó bronzkori települést sikerült feltárni. A pécskai bronzkori település különben már régebben ismeretes. Innen származik a nemzetközi régészeti irodalomban ismert „Perjamos-Pécska kultúra” elnevezés is, amelynek jelentősége abban áll, hogy ezen a helyen tárták fel Közép- és Délkelet-Európa egyik legértékesebb bronzkori települését.

A jövőben még többszöri ásatásokra lesz szükség ahhoz, hogy ezt a gazdag lelőhelyet teljesen feltárják. De már az eddigi eredmények is nagyban hozzájárulnak tartományunk ókori történetének megismeréséhez és annak bizonyításához, hogy városunk környéke már a legrégebbi idők óta lakott terület volt.

Kiss Miklós
az Aradi Tartományi Múzeum munkatársa

A kutatócsoport rövid munkakülést tart, amelyen megbeszéli a legújabb leletek jelentőségét.

A kvantum — rádiófizika fejlődési távlatai

A Földhöz legközelebb lévő csillagokkal — ahonnan a Föld néhány esztendő alatt ér el bolygónkra — csupán fényévek távolságok választják el. Mivel ilyen távolságok teljesen megközelíthetetlenek más rádió-kapcsolatok számára.

Az első fénygenerátor modelleket a kvantum-elektronikában — a fizika egyik legfiatalabb ágában elért sikerek alapján valósították meg. A kvantum-rádiófizika fejlődési távlatáról Nyikolaj Baszov, a matematikai és fizikai tudományok doktora, tájékoztatta a TASZSZ hírlapnyomóság munkatársát.

Alekszandr Prohorovval, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának levelező tagjával együtt Baszov volt az első a Szovjetunióban, aki tanulmányozni kezdte a fizika ezen az ágán a problémáit.

Baszov és Prohorov már 1952-ben kifejlesztették azt a gondolatukat, hogy kvantum rendszereket kell felhasználni az elektromágneses hullámok keltésére és erősítésére.

Az új gondolat az anyag szubsztanciális megjelenési formája és az elektromágneses energia kvantumok közötti kölcsönhatás elméleti tanulmányozása alapján jött létre. E tanulmányok eredményeként a korszerű tudomány megtanulta irányítani az atomok viselkedését és ilyen módon lehetővé vált az atomoknak rádió felvevő és leadókészüléként való felhasználása.

Ezzel a lehetőségek nyíltak olyan eredmények megvalósítására, amelyek a klasszikus rádiótechnika számára elérhetetlenek voltak. Így például egy kvantum-generátor segítségével atomórát hoztak létre, melynek eltérése a pontos időtől egyetlen másodpercet tesz ki háromszáz évenként. Elméleti számításokkal bebizonyították egy olyan óra megalkotásának lehetőségét is, mely több tízezer esztendő alatt egyetlen másodperc hibával jár. Ezek a kivételes pontosságú készülékek lehetővé teszik majd rendkívül fontos — elsősorban az általános relativitás elvéből fakadó — elméleti következtetések helyességének kísérleti uton való igazolását.

A rendkívül nagy pontosságú készülékek nem csupán „akadémikus” érdeklődésre tarthatnak számot. Ezek a repülőgépek és hajók nagy pontosságú irányításához, valamint a nagy távolságok méréséhez is szükségesek.

Ugyanilyen érdeklődésre tart-

hat számot a kvantum-erősítő berendezések megalkotása is, melyek segítségével jelentősen növelhető a felvevőkészülékek érzékenysége. A centiméter nagyságrendű hullámok birodalmában a kvantum-erősítők tisztább, sötét szízzal gyengébb jeleket felfogására is képesek, mint a közönséges erősítő berendezések.

A kvantum-erősítők felhasználása a rádió-televiszkópokban és rádiólokátorokban néhány százszorosa növeli a berendezések hatóságát.

Lev Arcimovics akadémikus, az ismert szovjet fizikus véleménye szerint az elkövetkező öt-tíz évben a kvantum-erősítőkvel dolgozó atomórák állomások már a mindennapi életben is szerephez jutnak.

A kvantum-elektronika lehetővé tette a rádiótechnika számára, hogy behatoljon a látható elektromágneses hullámok tartományába is. Már megjelentek az első fénygenerátorok. Nyikolaj Baszov véleménye szerint a Holdnak ilyen típusú generátorok által kibocsátott hullámok segítségével végzett rádiólokációs vizsgálata lehetővé teszi majd a Föld Kísérője felszínének aprólekos tanulmányozását.

A kvantum-elektronika sikerrel lehetővé teszi egy olyan látható sugarak kibocsátására szolgáló készülék megtervezését, mely egyidőben körülbelül tízezer televíziós programot sugározhat majd.

Ritka természeti tűnemény — tengeri vízesés

Hosszu ideig az a nézet uralkodott a köznyelvben, hogy csupán folyókán keletkezhetnek vízesések. Kiderült azonban, hogy ha a tengerszorosokon keresztül áramló folyókák és a tengerfenék meredek, sziklás aljakon terasz jött létre, akkor ezekben a szorosokban

mind alakjukra, mind keresztmetszetükre nézve jellegzetes vízesések jöhetnek létre. Ilyen vízesések keletkeztek a Kara-Bugaz tengerszorosban is, amikor a Káspi tenger elharmadosodása a szoros vízszintjének süllyedését idézte elő.

Itt, a tengerből való kilépéskor az átlátszó, tiszta, zöldes-sárga színű víz egyenesen és csendesen folyik, egy sikkságot átszelő nagy folyamra emlékeztetve. Ahogyan a víz az öblökhöz közeledik, sebessége egyre nő, kis örvények és gyors áramlatok keletkeznek, a víz forrni látszik, majd négy-öt és fél méteres magasságból hirtelen lezuhan a mélybe. A szorostól dél felé a víz képződött, a Kara-Bugaz szoros — a pusztaság közepén elterülő tengeri vízeséssel a természet egészen különleges jelensége, mely egyedülálló az egész világon.

A levegő oxigéntartalma — állandó

A levegő több elem, túlnyomórészt azonban nitrogén és oxigén keverékéből áll. A föld légkörének legalsó rétegében — az úgynevezett troposzférában, amely földrajzi szélesség szerint 7–18 kilométer magasságra — a keverék arány mindig ugyanaz. A szárazföld és a tenger, szavak vagy dűnék felett, a síkságon és a hegycsúcsokon a levegő oxigéntartalma mindig és mindenütt 20,95 százalék.

A tudomány és technika világából

Piezoelektromos orvosi műszer

A piezoelektromos jelenség egy fontos sebészeti eszköz előállítását tette lehetővé. Ez megkönnyíti a test belsejébe jutott vagy ott keletkezett szilárd idegen anyagok: csontszilánkok, vese- és epekövek stb. felkutatását.

Az eszköz a műtétekhez használt fogó, csipesz stb. amelyre piezoelektromos kristályt erősítenek. Ennek az a tulajdonsága, hogy a legcsekélyebb mechanikai hatásra (például ha szilárd testhez kocognak vagy azt akár csak érinti) villamos feszültséget keletkeztet benne. Ezt a feszültséget felerősítik és egy hangszóróra vezetik, úgy hogy azonnal hang jelzi ha a műszer bele ütközött a szilárd testbe.

Tökéletesebb hőálló üveg

A Mengyelejevéről elnevezett moszkvai kutatóintézetben sikerült kísérleteket folytatni a hőálló üveg gyártásának tökéletesítésére.

Ennek során a szilikát üveget mintegy 650 C fokra hevítették és polietilén-szilikon 10 százalékos oldatával bepermetezték. Az így kezelt üveg hőálló képessége fokozódott. A vizsgálatok szerint a kezelés alkalmazásával az üveg felületén lévő mikropedéseket a szilikát

kon betömte és eltakarta és ezáltal az üveg felületének keménysége is növekedett.

A villámok munkavégző-képessége

Másodpercenként átlagosan száz villámcsapás történik a Földön. Ezek másodpercenként összesen százszor ötezer, vagyis összesen 500 ezer kilowattóra energiát képviselnek. Ez egy 280 millió lóerőjű gép teljesítményének felel meg. Ez a munkavégző-képesség mintegy ötször annyi, mint amennyi ma az egész világon a termelő-munkában állandóan dolgozó erőgépek munkavégző-képessége.

Ultraszhang — reuma ellen

A lodzi orvosi műszergyárban ultrahang-készüléket gyártottak, a reumatikus megbetegedések és a lumbago gyógykezelésére. Az ultratónusok nevezett készülék fő része egy nagyfrekvenciás generátor, mely körülbelül egy millió rezgést állít elő másodpercenként.

Az új készülék prototípusát a varsói Orvostudományi Főiskola klinikájának fizioterápiai szolgálatán próbálták ki. A tapasztalatok azt bizonyították, hogy az új gyógyászati eljárás igen hatásosan alkalmazható az elterjedt reumatikus betegségek gyógyításában.

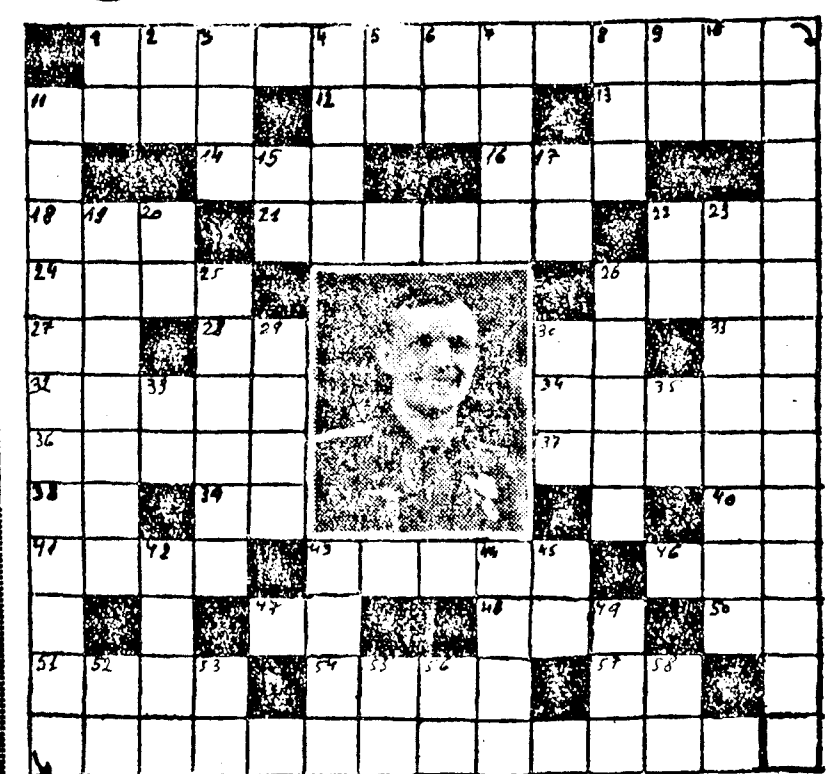
Újabb fizikai fogalom: az antigravitáció

A tömegvonzás kérdésével foglalkozó első összszövetségi konferencián Bruno Pontecorvo, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának levelező tagja, hangsúlyozta, hogy az értekezleten részt vevő tudósok nem a tömegvonzás általános elméleti kérdéseit tárgyalták meg, hanem az ezzel kapcsolatos konkrét kísérletek végrehajtásának lehetőségét.

VIZSZINTES: 1. Az első úrhajós: 11. Női becenév: 12. Drága kincsünk (ékezetű): 13. Hajtja a csónakot (vissza): 14. Orr-fülgécszet tudományos elnevezésének kezdőbetűi: 16. Az anyag létezésének egyik alapformája a filozófiában: 18. Néván mássalhangzó: 21. Léglökészletű eszköz: 22. Leánynev: 24. Beethovennek ilyen szímfőnöke is van: 26. Carmen négy betűje (vissza): 27. Kétjegyű mássalhangzó: 28. Aő: 30. Igor Ojstrah: 31. A pecsét helye, románul: 32. Két szó (éget és női név) mássalhangzó: 34. Adós adta a hitelezőnek garanciaként (a tökéletesítésre) rendszerben igen gyakori jelenség volt: 36. Léghőszerv ellenővel: 37. Névelővel háziaszt: 38. Nőta eleje: 39. Magasrendű emlős, románul: 40. SG: 41. Vissza: Majdnem ritka (betűcserével): 43. A második szputnyik utasa: 46. A dialektikus materializmus leszövege: a világon

sz. 1.

Egy kis ürrepülés

minden jelenségnek van; 47. Kétjegyű mássalhangzó: 48. Női név: 50. Ár: 51. Férfinév: 54. Traktormárka: 57. Jókai Mór. FÜGGŐLEGES: 1. JA: 2. A vízszintes 54 első két betűje: 3. Folyó, idegen nyelven: 4. Jelzés: 5. Nem fő: 6. Igekövető: 7. Ilyen alkohol is van: 8. Takács teszt: 9. Zola Emil: 10. Esztendő (ékezetű): 11. Az ürrepülés atyja: 15. Azonos mássalhangzó: 17. Dőre eleje: 19. Ezzel az úrhajóval szállt fel Jurij Gagarin: 20. Szerkesztőség megjegyzése, románul: 22. Aru pénzben kifejezett értéke: 23. Gagarinnak kisebb leánya: 25. Férfinév: 26. Hullámszerűen mintázott selyem: 29. Bónat ellentéte: 30. Ritka női becenév: 33. Vissza: nem áll: 35. Házilátat (tájszólással — ékezetű): 42. ... fínci: 43. Mélyedés: 44. Gyakori vezetéknév: 45. Juttat: 49. Ajkaid része: 52. NC: 53. Ó-távírtól jelzés: 55. Ékezzettel állóvíz: 56. Véd (ékezetű): 58. Személyes névmás.

TUDJA-E, HOGY...

...a tengerek mélyén „havasít”? Legalábbis ez a benyomásuk a tengerek kutatóinak, akik 300 méter mélységig hatoltak be az óceánok vizébe. Ebben a mélységben ugyanis az őket körülvevő mély sötétségben apró fényes részecskéket láttak, melyek éppen úgy mozogtak, mint a levegőben hulló hó.

...legközelebbi tenger alatti utja számára Piccard professzor különleges... helikoptert készített. A helikopter szárnyait a tenger vízáján való süllyedéshez, illetve emelkedéshez használja majd, a légszavakat viszont a vízben való egyenesirányú mozgáshoz. Természetes, hogy a készülék többi része egyáltalában nem hasonlít majd egy helikopterhez.

...a Csendes Óceán mélyén létezik egy olyan völgy, melynek mélysége eléri a tízezer métert? Másik két völgy tengerszint alatti mélysége pedig kilencszáz métert tesz ki. Mint látható tehát, a tengerszint alatti mélység meghaladja a

világ legmagasabb hegyének, a Himalája hegység Csomolungma hegycsúcsának magasságát is.

...a tenger víze ugyanolyan gazdag különböző hasznos anyagokban, mint a Föld? Kínai tudósoknak sikerült a tengerből különböző nyersanyagokat kivonni cement, üveg, papír, gyöngyszem, műtrágya stb. gyártásához. Ugy tervezik, hogy a közeljövőben több, mint hetven új terméket állítsanak elő a tengerből kivont anyagokból.

...a Fekete tenger — fekete homokot is termel, amely kül-

lönösen a bolgár tengerparton rakódik le? A bolgár szakemberek nyersanyagként használnák fel ezt a homokot a magneitpor (vastetraoxid) előállításához, amelynek számos gyakorlati felhasználása van.

...az óceánok felszínén haladó tengeráramok jóval gyorsabban mozognak, mint azt a laikusok gondolnák? Egy ellenőrzött felmérést látott kísérleti üveget, amelyet Hamburgban dobtak az óceán vizébe, 1013 nap múlva a Csendes Óceánban haladtak ki, Hamburgtól 18.385 kilométer távolságra.

Selyem, brokát, atlasz...

Nem sokan tudják, hogy az IOIL Progressul helyiipari vállalat keretében különleges selyemszövőde dolgozik, mely már hosszú évek óta gyártja a sima tapintású, elsősorban vidéken igen keresett többszínű szőtteket.

A csévézőgépek zugása szorgos munkáról tanuskodik. Itt találjuk Pecican Ecaterina elvtársnőt, a selyemszövőde egyik legregibb munkását.

Több, mint husz éve dolgozik itt s ma talán még jobban szereti a munkáját, mint kezdetben...

Miközben beszél, fürgé ujjait val nagy hozzáértéssel rendezzi a csévézőgépeken tekeredő szálakat. Jól ismeri és valóban nagyon szereti munkáját.

A szövődéből a Jaquard gépek közül Gherman Margareta lép ki. Ő irányítja a brokát, atlasz és más színes kelmék készítésének munkáját és ő intézi a szállítást kérdéseket is.

Hosszu évek alatt kialakítottuk vezetőkönyvünket — magyarázza. — Több olyan tartományba szállítottunk, ahol hagyományos népiuslelti öltözközés

használatát fel a mi készítményeinket.

Már sorolja a helyes neveket: Borosjenő, Boroshegyes, Déva, Herkules, Temesvár, Vinga.

Előnk teríti a különféle selyemszövődeket s egy-egy város, község nevet említi. Közben szeretettel simítja végig a suhogó atlaszt, a színekben játszó brokátot, két ujjal felcsep egy láthatatlan pihét, vagy egy idegen szálát. Ugy tartja, úgy nézi ezeket az anyagokat, mint akinek mindez valóban a szívéhez nőtt. Megtudjuk: hol, milyen minőségű kedvelnek, milyen színekkel, színösszeállításokkal szeretik. Temesvár környéke a nagyváros brokátjait keresi, sárga uralkodó színnel, itt különösen kedveltek a sárga-zöld, sárga-sötétkék, sárga-bordó színkombinációk. Zöld, sötétkék és bordó alap-színeken tűnődő sárga rózsák nyílnak. Vinga a fekete-piros színösszeállítását kéri, a Herkules-füldőket sárga-fehér, a Déva-lak pedig zöld-sárga színösszetételt keresnek...

— Mi, a selyemszövőde dolgozó boldogan készülnék ezek-

ket az anyagokat, bármilyen színben kéri is. Egy-egy mintát számos színösszeállításban gyártunk, csak hogy minél jobban kielégíthessük az igényeket.

A kis munkaközösség ruhák és paplan brokátokat, atlaszt és taftot gyárt különféle minőségben. Panasza még sohasem volt munkájuk minőségére. E szorgalmas kis munkaközösség minden hónapban két-három százelektől lép túl tervezettrányát. A dolgozók közül Gáll Anna, Orbán Erzsébet, sötétkék, Pecican Ecaterina, Tigan Elősbéta, Farkas Ilona csévézők érdemeinek különösen dicséretet. Meg kell említenünk Zámbo Anna fűzőző nevét is, aki fáradhatatlanul sok-sok odaadással, szeretettel végzi munkáját.

...A szövődépen szál-szál melé kerül. Nő a levél, nyílik a róza: sárga róza zöld alapon Temesvár részére; fekete róza piros alapon — ezt a vimgátékérték, Dévának pedig zöldet sárgával szőnek össze...

Az esernyők városa

A norvégiai Bergen városában évi 2000 milliméter a csapadék átlaga és alig mulik el nap eső nélkül. Ezért Bergent az esernyők városának mondják és tréfásan emlegetik, hogy a csecsemők is esernyővel jönnek a világra.

És ahol az arnyó szenzáció

A perui Límában mint nagy ritkaságot jegyezték fel, hogy 1949-ben volt egy rendkívüli nap, amikor 90 percen át esett az eső és a lehullott csapadék két milliméternyi volt. Előzőleg öt éven át nem esett egy csepp eső sem. Az esernyő a legirritálóbb látványosság, a legnagyobb szenzáció Peru fővárosában.